

College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Sem Klein
Datum
17 januari 2018
Ons kenmerk
Cft 201800015
Pagina
1/5

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800
Telefax (+297) 5822224

Bijlagen
-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Advies bij de vastgestelde begroting 2018 Curaçao

Geachte heer Gijsbertha,

Op 3 januari 2017 heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de vastgestelde begroting 2018 inclusief de nota van wijziging ontvangen. Aangezien de gouverneur deze begroting vóór 31 december 2017 heeft vastgesteld, is er sprake van een tijdig vastgestelde begroting 2018.

Oordeel

Het oordeel op deze begroting is afhankelijk van hoe invulling wordt gegeven aan het onlangs verzonden advies van het Cft op basis van artikel 12, lid 5 Rft d.d. 8 januari jl. (kenmerk: Cft 201800008), naar aanleiding van de derde uitvoeringsrapportage. Hierop zou uiterlijk binnen 14 dagen, dus 22 januari 2018, door Curaçao gereageerd moeten worden. Dan zal worden aangegeven of uw reactie voldoende houvast biedt voor een realistische bijstelling van de begroting 2018. Dit moet dan worden verwerkt in een begrotingswijziging. Het gestelde in de nu voorliggende brief doet nadrukkelijk niets af aan de inhoud van onze brief op basis van artikel 12, lid 5 Rft d.d. 8 januari jl.

Op 16 januari 2018 heeft het Cft echter uw verzoek tot uitstel ontvangen. U verzoekt om uitstel tot uiterlijk 31 januari. Het Cft stemt in met uitstel tot maandag 29 januari a.s. 12.00 uur, dan bestaat de mogelijkheid dat het Cft zijn zienswijze in het reeds geplande bestuurlijk overleg op woensdag 31 januari kenbaar kan maken.

In uw reactie (d.d. 13 december 2017) op ons advies bij de derde uitvoeringsrapportage (UR) 2017, heeft u aangegeven dat het niet meer realistisch is dat Curaçao het jaar 2017 met een begrotingsevenwicht afsluit en dat u een tekort voor 2017 van ANG 114,5 miljoen verwacht.

In uw reactie heeft u maatregelen benoemd om zowel het te verwachten structurele tekort van ANG 102,5 miljoen in 2018 om te buigen, alsmede invulling te geven aan de tekortcompensatie van ANG 114,5 miljoen. In onze reactie op deze maatregelen op basis van artikel 12 lid 5 Rft (d.d. 8 januari 2018, kenmerk: Cft 201800008) heeft het Cft aangegeven de voorgestelde maatregelen als ontoereikend te beschouwen. Het Cft herhaalt hierbij volledigheidshalve zijn oordeel.

Het Cft beoordeelt de opgenomen structurele oplossingen voor de structurele tegenvallers van ANG 102,5 miljoen als ontoereikend. Concreet gaat het daarbij om vier punten:

1. De verlaging van de (structurele) kosten met ANG 28,0 miljoen in 2018 en ANG 51,0 miljoen in 2019 en 2020 is onvoldoende onderbouwd. Het Cft verzoekt u om een concretere onderbouwing van deze maatregel zodat het Cft de haalbaarheid hiervan beter kan toetsen.
2. De verhoging van de (belasting-) compliance van ANG 50,0 miljoen is onvoldoende onderbouwd en is naar de opvatting van het Cft slechts gedeeltelijk een structurele maatregel.

Het Cft verzoekt u een splitsing te maken tussen de incidentele component van deze ANG 50,0 miljoen en het structurele deel en eventueel aanvullende maatregelen te formuleren voor het incidentele deel.

3. De economische groei dient gebaseerd te zijn op cijfers CBCS;
4. Het geraamde rentevoordeel van ANG 7,0 miljoen in 2018 en ANG 15,0 miljoen in 2019 en 2020 vanwege herfinanciering van de gehele leningenportefeuille is niet realistisch.

Het Cft heeft u verzocht om u voor punten 3 en 4 om alternatieve (concrete) maatregelen te formuleren.

Incidentele tekortcompensatie

Het Cft beoordeelt de opgenomen incidentele oplossingen voor het tekort 2017 van ANG 114,5 miljoen als ontoereikend. Curaçao geeft aan dat de problematiek te groot is om het verwachte tekort in 2017 van ANG 114,5 miljoen volledig in 2018 te kunnen compenseren en geeft aan ANG 10,5 miljoen van het totale verwachte tekort in 2018 te willen compenseren en ANG 54,8 miljoen in 2019 en het resterende deel in 2020. Het Cft kan zich onder voorbehoud van instemming van de Rijksministerraad (RMR) vinden in een driejarig periode, maar acht het voorstel om in 2018 slechts ANG 10,5 miljoen van de geraamde tekortcompensatie van ANG 114,5 miljoen weg te werken onvoldoende. In het kader van houdbare overheidsfinanciën vindt het Cft het wenselijk een tekortcompensatie te realiseren van tenminste 1/3 deel van het tekort 2017 in 2018.

Het Cft vraagt u om aan te geven welke invloed het inzetten van de (meerjarige) reserveringen voor de aflossing van de lening in 2020 voor de tekortcompensatie heeft op de feitelijk schuldaflossing in 2020; en eventueel een concrete alternatieve maatregel hiervoor voor te dragen.

Risico's

Het Cft neemt daarbij in ogenschouw dat het geprognosticeerde tekort van ANG 114,5 miljoen, alsmede de begrotingsuitvoering 2018 en verder, kunnen worden beïnvloed door enkele eerder door het Cft benoemde risico's. Het gaat hier onder meer om de negatieve financiële situatie bij Cpost, de uitwerking van de verplichtingenstop, de onduidelijkheden rondom de schuld aan FKP, de financiële consequenties van de meen- en tegenvallers van HNO voor de (meerjarige) begroting, de afwikkeling van Sehos, de ontwikkelingen rondom de raffinaderij, de onduidelijkheid rondom de totale schuld in verband met de reguliere betaling van de duurtetoeslag van zowel het land als haar entiteiten, de mogelijke oninbaarheid van dividenduitkering van UTS geboekt in de jaarrekening 2016 van het land en de ontwikkelingen binnen het financieel beheer. Van een aantal van deze risico's wordt in de toelichting om een aanvullende informatie gevraagd, zodat ingeschat kan worden of het geprognosticeerde tekort in 2017 dient te worden bijgesteld.

Begroting 2018

De benoemde structurele tegenvallers alsmede de bijbehorende maatregelen zijn grotendeels verwerkt in de vastgestelde begroting 2018. Deze maatregelen zijn zoals hiervoor aangegeven echter door het Cft beoordeeld als ontoereikend. Daarnaast zijn de meerjarige economische groeiramingen vanaf 2019 niet naar beneden bijgesteld zoals eerder geadviseerd bij het advies op de Ontwerpbegroting 2018 (d.d. 28 augustus 2017, kenmerk Cft: 201700188) en de Nota van Wijziging op de begroting 2018 (d.d. 22 november 2017, kenmerk Cft 201700289), zodat de meerjarige begroting naar mening van het Cft geen realistisch beeld geeft van de te verwachten baten. Dit alles in overweging nemend onthoudt het Cft zich dus van een oordeel op de vastgestelde begroting 2018 en wacht uw reactie op ons advies van 8 januari af. Het Cft zal op basis daarvan beoordelen of dit houvast biedt voor een realistische bijstelling van de begroting 2018.

Toelichting

Gewone dienst

Zowel de baten als de lasten dalen in de definitieve begroting met ANG 14,2 miljoen. De daling in de lasten volgt uit de besparing op onder meer personeel (ANG 10,9 miljoen), verbruik goederen en diensten (ANG 14,3 miljoen), interest (ANG 7,0 miljoen) en overdrachten (ANG 3,8 miljoen). De lasten dalen daarmee met ANG 36,5 miljoen waarvan er ANG 22 miljoen wordt toegevoegd aan de reserve, afgerond een daling van per saldo ANG 14,5 miljoen.

De daling bij de baten wordt verklaard door twee tegenvallers van gezamenlijk ANG 25,9 miljoen, veroorzaakt doordat de ingebruikname van HNO is uitgesteld waardoor er in 2018 nog geen huurinkomsten zullen binnenkomen (ANG 17,4 miljoen) en een correctie van te hoog opgenomen terugbetaling van studieleningen (ANG 8 miljoen). Daarnaast is gerekend met een te verwachten meevaller van ANG 11,7 miljoen als gevolg van een hogere economische groei dan de geraamde 0,3% in 2018.

Economische groei en ontwikkeling van de belastingraming

Curaçao heeft een meevaller opgenomen van ANG 11,7 miljoen vanwege een verwachte hogere economische groei van 1,1% in plaats van 0,3%. Het Cft ziet onvoldoende onderbouwing om af te wijken van de door de CBCS voorspelde groei van 0,3% in 2018 en is van mening dat deze meevaller in de belastingopbrengsten niet mag worden verwerkt in de baten.

In de vastgestelde begroting 2018 wordt voor de inflatievoorspellingen vanaf 2019 de laatste rapportage van het IMF gebruikt¹. Voor de reële economische groei worden aanzienlijk hogere percentages gepresenteerd dan die van het IMF. Het Cft heeft in zijn advies bij de OB 2018 en die op de NvW reeds benadrukt dat het de verwachting van het land op basis van de beschikbare historische groeicijfers erg ambitieus acht en hierin een risico voorziet. Dit heeft echter niet geleid tot het bijstellen van de meerjarige groeicijfers en de daarmee samenhangende stijging van met de loon- en inkomstenbelasting vanaf 2019. Het Cft verzoekt u dit alsnog te verwerken in de eerste begrotingswijziging.

Het schommelfonds

Het schommelfonds zal volgens Nota van Wijziging bij de begroting 2018 ultimo 2017 uitkomen op ruim ANG 20 miljoen. In de begroting 2018 is vanwege additionele landsbijdragen een lichte stijging van het schommelfonds voorzien van ANG 6,4 miljoen. Het Cft signaleert dat er nog steeds beperkte marges zijn om onverwachte tegenvallers binnen de sociale fondsen op te vangen. De ontwikkeling van de sociale fondsen zal tijdens de begrotingsuitvoering 2018 daarom zorgvuldig moeten worden gemonitord door het land Curaçao.

De kapitaaldienst

Op de kapitaaldienst is rekening gehouden met herfinanciering van de schuld, waardoor de lasten en baten eenmalig in 2018 stijgen met ANG 2049,6 miljoen. Het Cft heeft eerder al aangegeven dit geen realistische maatregel te vinden.

In de toelichting op de kapitaaldienst en in het specifiek die bij de investeringen ziet het Cft een aanzienlijke verbetering. Dit vergroot de mate van inzicht op de kapitaaldienst en is een goede stap richting het opheffen van het voorbehoud. Het Cft waardeert de inspanningen die het Ministerie van financiën op dit dossier heeft geleverd en bedankt u voor de positieve bijdrage aan de werkgroep kapitaaldienst.

¹ IMF Article IV consultation 2016

Kenmerk
Cft 201800015
Blad
5/5

De werkzaamheden van de werkgroep zijn echter nog niet afgerond. Het eerste natuurlijke moment om het voorbehoud op de kapitaaldienst te evalueren is daarmee de begroting 2019. Vooralsnog blijft het algemeen voorbehoud op de kapitaaldienst dus nog gehandhaafd. Het Cft hoopt in de toekomst ook op andere onderdelen samen met het Ministerie van financiën na te denken over verbeteringen van het financieel beheer.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De Minister-President van Curaçao
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao